

Uwagi Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Kominki i Piece
do projektu uchwały **Sejmiku Województwa Mazowieckiego**
zmieniającej uchwałę w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa, mazowieckiego
ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji,
w których następuje spalanie paliw

Ogólnopolskie Stowarzyszenie "Kominki i Piece" jest dobrowolnym i samorządnym zrzeszeniem osób fizycznych, osób prawnych, przedsiębiorców i innych organizacji społecznych i gospodarczych zainteresowanych sprawami związanymi z branżą kominkową i zduńską oraz dbałością o poszanowanie środowiska naturalnego i zdrowia ludzkiego w duchu regulacji europejskich. W związku z licznymi zapytaniem ze strony użytkowników pieców i kominków z terenów objętych planowaną uchwałą antysmogową oraz z zapytaniem ze strony producentów i instalatorów – członków naszego stowarzyszenia – przedkładamy nasze stanowisko.

Projekt zmian w uchwale antysmogowej z dnia 24 października 2017 wprowadza od dnia 1 lipca 2030 r., w granicach administracyjnych m.st. Warszawy i w granicach administracyjnych gmin wchodzących w skład powiatów: grodzkiego, legionowskiego, mińskiego, nowodworskiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, otwockiego, warszawskiego zachodniego oraz wołomińskiego, zakaz stosowania wszelkich paliw stałych w instalacjach wymienionych w § 2 uchwały.

Propozycja ta oznacza m.in. zakaz stosowania drewna i pelletu od 1 lipca 2030 w urządzeniach, o których mówi Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe oraz w dwóch rodzajach urządzeń objętych odrębnymi regulacjami:

- miejscowych ogrzewaczach pomieszczeń na paliwo stałe, których bezpośrednia moc cieplna wynosi mniej niż 6 % łącznej bezpośredniej i pośredniej mocy cieplnej przy nominalnej mocy cieplnej;
- miejscowych ogrzewaczach pomieszczeń na paliwo stałe, które nie są zmontowane fabrycznie ani nie są dostarczane jako prefabrykowane komponenty lub części przez jednego producenta i muszą być zmontowane na miejscu;

Omawiany projekt uchwały, jakkolwiek z założenia słuszny i potrzebny, jednak ze względu na silny wpływ lobbystów prowadzi do wypaczenia swojego głównego celu jakim jest poprawa jakości powietrza i

obarczony jest rażącymi błędami w kontekście ekologii, walki ze smogiem, promowania OZE oraz logiki i sensowności wprowadzanych regulacji.

Zdaniem OSKP niedopuszczalne są jakiejkolwiek ograniczenia stosowania odnawialnego źródła energii jakim jest biomasa. Niedopuszczalne są również ograniczenia eksploatacji urządzeń spełniających wymogi ekoprojektu niezależnie od terminu rozpoczęcia ich eksploatacji.

Podstawowym błędem technicznym i merytorycznym proponowanych przepisów jest stosowanie pojęcia „paliwa stałe” przez co dochodzi do zestawienia i jednakowego potraktowania przez projekt uchwały drewna i pelletu, które są odnawialnymi źródłami energii z węglem, który jest paliwem kopalnym.

Biomasa drzewna - to biopaliwo stałe, niekopalne - zalecane do powszechnego stosowania w Unii Europejskiej dyrektywą PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. Drewno kawałkowe, zrębki, pellet, brykiet to produkty biomasy drzewnej, które zgodnie z art.2 pkt.3 i 7a Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, dalej jako ustawa o OZE - są zaliczane do odnawialnych źródeł energii.

Z analizy GUS „Energia ze źródeł odnawialnych w 2019 r.” wynika, że w latach 2015 – 2018 biopaliwa stałe miały największy udział w strukturze pozyskania energii ze źródeł odnawialnych (według nośników) – między 66,9% a 73,5%.

Drewno jest paliwem ekologicznym na każdym etapie jego przetwarzania i energetycznego wykorzystania. Produkcja drewna opałowego nie ma negatywnego wpływu na poziom zalesienia w Polsce a wręcz przeciwnie: stymuluje rozwój gospodarki przez zalesianie niezagospodarowanych gruntów i zapewnia miejsca pracy. Paliwa drzewne są w głównej mierze produktem ubocznym pozyskiwania i przetwarzania drewna pełnowartościowego wykorzystywanego w przemyśle meblarskim i w konstrukcjach drewnianych. Lokalne wykorzystywanie drewna przekłada się na minimalny ślad węglowy wynikający z transportu i przygotowania do wykorzystania jako stałego biopaliwa. Drewno z polskich lasów, jako uboczny produkt gospodarki leśnej, jest powszechnie dostępne i niedrogie.

Wadliwa konstrukcja przepisów uchwały powoduje wprowadzenie w przestrzeń prawną kardynalnego błędu dotyczącego przedstawiania biomasy drzewnej jako paliwa stałego i mieszania efektów spalania paliwa stałego kopalnego – węgla, z efektami spalania **biomasy drzewnej, biopaliwa stałego, niekopalnego.** Jest to o tyle niewskazane że, stosownie do art. 133 Ustawy o odnawialnych źródłach energii (OZE) z dnia 20 lipca 2015 r. (t.j. Dz. U. 2020 poz. 261), dalej jako Ustawa o OZE, jednostki samorządu terytorialnej mają brać udział w opracowywaniu programów informacyjnych, doradczych lub szkoleniowych informujących społeczeństwo o korzyściach i rozwiązaniach praktycznych

związanych z rozwojem i wykorzystaniem energii z odnawialnych źródeł energii. Tymczasem omawiane przepisy projektu uchwały prowadzą do skutku odwrotnego. Biomasa drzewna - to biopaliwo stałe, niekopalne - zalecane do powszechnego stosowania w Unii Europejskiej dyrektywą PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. Drewno kawałkowe, zrębki, pellet, brykiet to produkty biomasy drzewnej, które zgodnie z art.2 pkt.3 i 7a Ustawy o OZE - są zaliczane do odnawialnych źródeł energii. Biomasa drzewna jest błędnie łączona i mylona z paliwem stałym - kopalnym, jakim jest węgiel kamienny, brunatny czy torf (paliwa te są eliminowane w UE) i przypisuje się jej niesłusznie wady tych ostatnich paliw.

Są to dwa różne paliwa :

- drewno - biopaliwo niekopalne, charakteryzuje się zerowym bilansem CO₂, efektywnie spalane chroni klimat i środowisko, pozwala na znaczną redukcję zanieczyszczenia powietrza,
- paliwa kopalne - węgiel, gaz ziemny i olej opałowy - niszczą klimat emitując CO₂, odpowiedzialne są za efekt cieplarniany, pogarszają jakość powietrza emitując wybitnie rakotwórcze związki powstające przy ich spalaniu - są wycofywane z UE, (Źródło: "Poradnik czyste ciepło w moim domu z paliw stałych", Ministerstwo Środowiska 2017 r.)

Najważniejszą cechą drewna, decydującą o jego charakterze jako paliwa jest przynależność do odnawialnych źródeł energii, w przeciwieństwie do węgla i gazu, które są paliwami kopalnymi. Przynależność do paliw stałych to tylko cecha wtórna, przydatna ze względów technicznych a określająca stan skupienia a nie istotę drewna jako paliwa. Tymczasem w projekcie uchwały ta cecha techniczna (stan skupienia) stała się wyznacznikiem wprowadzenia ograniczeń eksploatacji.

Stoimy na stanowisku, że przepisy, które w nieuprawniony sposób łączą 2 różne klasyfikacje: klasyfikację ze względu na charakter i funkcję i klasyfikację ze względu właściwości techniczne i stan skupienia są wadliwe, gdyż przeczą podstawowym zasadom logiki. Łączenie tych dwóch rodzajów paliw stałych w projekcie uchwały jest nieuprawnione i niedopuszczalne.

Poważną wątpliwość budzą kwestie proceduralne. Proponowane ograniczenie możliwości eksploatacji miejscowych ogrzewaczy powietrza narusza nie tylko Konstytucję RP i Kodeks Cywilny w zakresie przepisów o ochronie prawa własności, Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych ale też Ustawę o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków.

Przed wszystkim należy wskazać, że bez wątpienia, uchwała ogranicza prawo własności właścicieli kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń w tym właścicieli kominków spełniających wymogi ekoprojektu określonych Rozporządzeniem 2015/1185, poprzez wprowadzenie zakazu eksploatacji. Co najistotniejsze ograniczenie to ma być wprowadzone w drodze uchwały sejmiku województwa, czyli w drodze aktu prawa miejscowego, a nie ustawy.

Ograniczenie prawa własności, poprzez wprowadzenie zakazu eksploatacji kominków i miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na biomasę narusza art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Uchwała będąc aktem prawa miejscowego powinna w zakresie ograniczenia prawa własności opierać się na wyraźnej delegacji ustawowej. Delegacji takiej nie daje Art. 91 Ustawy Prawo Ochrony Środowiska. Ograniczenia polegają na zakazie eksploatacji przez co uniemożliwiają korzystanie ze spełniających obowiązujące normy i legalnie zakupionych oraz zamontowanych urządzeń zgodnie z ich przeznaczeniem – tym samym naruszają istotę prawa własności. Z braku ustawowego określenia dopuszczalnych ram ograniczeń praw i używając argumentu potrzeby poprawy jakości powietrza ustawodawca na poziomie uchwał lokalnych mógłby zabronić dosłownie wszystkiego i każdemu. Każda bowiem aktywność człowieka ma wpływ na środowisko i jakość powietrza.

Jako stowarzyszenie od dawna zwracamy uwagę nie tylko na niesłuszność wprowadzania kolejnych zakazów i ograniczeń eksploatacji ekologicznych i niskoemisyjnych urządzeń na drewno i pellet ale też na konieczność objęcia ich dotacjami tym bardziej, że możliwość taką przewiduje Art 2, ust. 1c Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz o centralnej ewidencji emisyjności budynków (t.j. Dz. U. 2021 poz. 554), w myśl którego miejscowe ogrzewacze pomieszczeń, o których mówi Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe, to urządzenia spełniające standardy niskoemisyjne. Przedsięwzięcie niskoemisyjne w rozumieniu tejże Ustawy to takie, w wyniku którego następuje wymiana urządzenia niespełniającego standardów niskoemisyjnych na urządzenie spełniające standardy niskoemisyjne. Zaznaczyć przy tym należy, że Ustawa nie wprowadza preferencji dla żadnych urządzeń spełniających standardy niskoemisyjne ani dla żadnych przedsięwzięć niskoemisyjnych. Proponujemy zatem zamieszczenie w projekcie uchwały przepisów regulujących kwestie dotacji i promocji miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, o których mówi Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185.

W nowej Uchwale Antysmogowej powinien znaleźć się zapis o bezwzględnej możliwości użytkowania ogrzewaczy pomieszczeń opalanych biomasą leśną, spełniających wymogi dyrektywy Ekoprojekt niezależnie od ograniczeń eksploatacji przewidzianych w Programie Ochrony Powietrza, wzorem innych państw UE - zwłaszcza w sezonie grzewczym. W sytuacjach awaryjnych, np. podczas przerw w dostawach energii elektrycznej, awarii sieci ciepłowniczej czy gazu trwających dłużej niż kilka godzin, są to urządzenia nieocenione, zapewniające bezpieczeństwo energetyczne mieszkańcom. **Takie podejście do biomasy obserwujemy w całej Unii Europejskiej - Kraków jest jedynym miastem z zakazem palenia biomasą, a obecnie te karygodne błędy zaczynają docierać do Mazowsza.** Wzorem takich państw jak choćby Austria czy Niemcy urządzenia na biomasę leśną powinny być szeroko zalecane i dofinansowywane. Brak wiedzy o zaletach biomasy wśród osób decydujących o czystym powietrzu cofa nas wstecz, a wykorzystują to korporacje i lobbysci manipulując opinią publiczną. Walka trwa o rynek zbytu, maksymalny drenaż rynku i niszczenie krajowych zasobów energii, a nie o czyste powietrze.

Jeśli chodzi o naruszenie zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/We z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią, to jej prawidłowa implementacja do krajowego porządku prawnego musi polegać na wprowadzeniu przepisów uwzględniających następujące cele, czemu projekt uchwały rażąco zaprzecza:

A. Rozbieżności pomiędzy przepisami prawnymi lub środkami administracyjnymi przyjętymi przez państwa członkowskie w stosunku do ekoprojektu dla produktów związanych z energią mogą stwarzać bariery w handlu i zniekształcać konkurencję we Wspólnocie i w związku z tym mogą mieć bezpośredni wpływ na ustanowienie i funkcjonowanie rynku wewnętrznego. Harmonizacja przepisów krajowych jest jedynym środkiem zapobiegającym powstawaniu wspomnianych barier w handlu i nieuczciwej konkurencji. Rozszerzenie zakresu zastosowania dyrektywy na wszystkie produkty związane z energią umożliwi harmonizację na poziomie Wspólnoty wymogów dotyczących ekoprojektu dla wszystkich istotnych produktów związanych z energią.

B. Ekoprojekt produktów jest podstawowym czynnikiem w strategii Wspólnoty dotyczącej zintegrowanej polityki produktowej. Jako podejście zapobiegawcze, mające na celu optymalizację ekologiczności produktów przy zachowaniu ich cech funkcjonalnych, daje rzeczywiste nowe możliwości producentom, konsumentom oraz całemu społeczeństwu

C. Należy ustanowić spójne ogólne zasady stosowania we Wspólnocie wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią w celu zapewnienia **swobodnego przepływu tych produktów**, które spełniają takie wymogi, oraz w celu poprawy ogólnego poziomu wpływu, jaki wywierają na środowisko. Takie wymogi wspólnotowe powinny uwzględniać zasady uczciwej konkurencji i handlu międzynarodowego.

D. Państwo członkowskie, które uzna za konieczne utrzymanie przepisów krajowych ze względu na nadrzędne potrzeby w zakresie ochrony środowiska lub wprowadzenie nowych przepisów opartych na nowych dowodach naukowych dotyczących ochrony środowiska ze względu na szczególny problem tego państwa członkowskiego, powstały po przyjęciu obowiązujących środków wykonawczych, może to zrobić zgodnie z warunkami określonymi w art. 95 ust. 4, 5 i 6 Traktatu, który przewiduje **uprzednią notyfikację i uzyskanie zgody Komisji**.

E. W celu zmaksymalizowania korzyści dla środowiska wynikających z ulepszonych projektów konieczne może być poinformowanie konsumentów o cechach środowiskowych i ekologiczności produktów związanych z energią oraz **doradzanie im, jak używać takiego produktu w sposób przyjazny dla środowiska**.

F. **Pierwszeństwo powinno zostać przyznane** alternatywnym sposobom działania, np. **samoregulacjom ustalanim przez daną branżę**, jeśli prawdopodobne jest, iż takie działanie spowoduje szybsze lub mniej kosztowne osiągnięcie celów polityki niż wprowadzenie wymogów obowiązkowych. **Środki legislacyjne mogą okazać się konieczne, jeżeli siły rynkowe nie będą ewoluować w odpowiednim kierunku lub z zadowalającą szybkością**.

G. Samoregulacja, w tym dobrowolne umowy jako jednostronne zobowiązania branży, może umożliwić szybki postęp ze względu na możliwość jej szybkiego i oszczędnego wdrożenia, a także umożliwić elastyczne i odpowiednie dostosowanie do opcji technologicznych i wrażliwości rynku.

H. Do oceny dobrowolnych umów lub innych środków samoregulacji, przedstawionych jako alternatywa dla środków wykonawczych, powinny być dostępne informacje dotyczące przynajmniej następujących kwestii: możliwości udziału, wartości dodanej, reprezentatywności, określonych ilościowo i rozłożonych w czasie celów, udziału społeczeństwa obywatelskiego, nadzoru i sprawozdawczości, opłacalności administrowania inicjatywą samoregulacji oraz zrównoważonego charakteru.

I. Dyrektywa powinna także wspierać wdrażanie ekoprojektu w małych i średnich przedsiębiorstwach (MŚP) oraz w bardzo małych przedsiębiorstwach. Takie wdrażanie można ułatwić poprzez powszechny i łatwy dostęp do informacji związanych z przyjaznym dla środowiska charakterem ich produktów.

J. Produkty związane z energią spełniające wymogi dotyczące ekoprojektu, ustanowione w środkach wykonawczych do niniejszej dyrektywy, powinny posiadać oznakowanie „CE” i związane z nim informacje w celu umożliwienia wprowadzenia ich do obrotu na rynku wewnętrznym oraz ich swobodnego przepływu. Rygorystyczne egzekwowanie środków wykonawczych jest niezbędne w celu redukcji oddziaływania na środowisko produktów związanych z energią podlegających regulacji oraz zapewnienia **uczciwej konkurencji**.

K. Podczas przygotowywania środków wykonawczych oraz planu prac Komisja powinna skonsultować się z przedstawicielami państw członkowskich, a także z zainteresowanymi stronami związanymi z daną grupą produktów, takimi jak **przedstawiciele branż przemysłowych**, w tym MŚP i **rzemieślników**, związki zawodowe, **handlowcy, detaliści, importerzy**, organizacje ochrony środowiska oraz organizacje konsumenckie.

L. Należy uwzględnić moduły i zasady planowane do wykorzystania w dyrektywach harmonizacji technicznej ustanowione w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady nr 768/2008/WE z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie wspólnych ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu

M. W interesie funkcjonowania rynku wewnętrznego jest posiadanie norm zharmonizowanych na poziomie Wspólnoty. Po opublikowaniu odniesienia do takiej normy w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zgodność z nią powinna uzasadniać domniemanie zgodności z odpowiednimi wymogami określonymi w środku wykonawczym przyjętym na podstawie niniejszej dyrektywy, chociaż powinny zostać dopuszczone również inne środki wykazania takiej zgodności.

N. Państwa członkowskie powinny ustalić sankcje nakładane w przypadku naruszeń przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą. Sankcje takie powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

O. Zobowiązanie do przeniesienia niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno ograniczać się do tych przepisów, które stanowią zasadniczą zmianę w porównaniu z dyrektywą 2005/32/WE. Zobowiązanie do przeniesienia przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z dyrektywy 2005/32/WE.

O ile ograniczenia i zakazy mogą być zrozumiałe w przypadku starych miejscowych ogrzewaczy powietrza, pieców na węgiel, który jest paliwem kopalnym, to jest całkowitym zaprzeczeniem idei promowania odnawialnych źródeł energii i czystego, bezemisyjnego spalania w przypadku zakazów palenia w urządzeniach na drewno spełniających surowe wymogi dyrektyw Ekoprojekt w odniesieniu do miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń oraz akumulacyjnych ogrzewaczy pomieszczeń. Zgodnie z zapisami uchwały antysmogowej z października 2017 roku od 11.11.2017 na terenie województwa mazowieckiego można instalować tylko urządzenia spełniające wymogi Ekoprojektu a użytkowanie kominków i pieców na drewno, które nie spełniają wymogów Ekoprojektu lub nie zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu jest ograniczone czasowo do 1.01.2023 roku.

Rażącym błędem projektu uchwały jest wprowadzenie zakazu eksploatacji bez rozróżnienia emisyjności urządzeń. Tym bardziej, że samo uzasadnienie projektu wskazuje na znaczne różnice w emisjach urządzeń spełniających wymogi ekoprojektu i pozostałych (patrz: Tabela 2). Z danych GUS za rok 2018 wynika, że tylko około 4,5% gospodarstw domowych jest wyposażona w kominki, z czego tylko 12,4% wykorzystuje je jako podstawowe źródło ciepła. Należy zaznaczyć, że twórcy projektu uchwały nie dysponują danymi, jaki jest w tym udział miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń zgodnych z ekoprojektem ale biorąc pod uwagę, że takie urządzenia są instalowane dopiero od roku 2017 i biorąc pod uwagę ich niską emisyjność (Tabela 2 uzasadnienia projektu) dziwi fakt, że są one objęte planowanymi zakazami eksploatacji. Wprowadzanie takich rozwiązań na Mazowszu byłoby katastrofalnym błędem oraz stałoby w jawnej sprzeczności z normami prawnymi Unii Europejskiej promującej biomasę spalaną w paleniskach zgodnych z ekoprojektem jako istotny element dywersyfikacji OZE i składnik budowania bezpieczeństwa energetycznego euroobywateli.

Twórcy projektu uchwały nie dysponują również żadnymi badaniami naukowymi, wiarygodnymi ekspertyzami lub analizami uzasadniającymi wprowadzanie ograniczeń eksploatacji również dla urządzeń spełniających wymogi ekoprojektu. Nasze stowarzyszenie zwracało się w tej sprawie do mazowieckiego urzędu marszałkowskiego ale nie uzyskaliśmy żadnej odpowiedzi.

Nowoczesne miejscowe ogrzewacze pomieszczeń w świetle najnowszych badań przeprowadzonych na Politechnice Śląskiej mają emisję o 95% mniejszą od emisji przyjmowanej dla starych urządzeń zarówno jeśli chodzi o pyły PM10 i PM2,5, jak i o lotne związki organiczne, w tym węglowodory aromatyczne. Można z całą pewnością powiedzieć, że są to urządzenia niskoemisyjne a ich wpływ na środowisko jest zminimalizowany. Urządzenia te zapewniają czyste, wysoko wydajne energetycznie spalanie z minimalną emisją zanieczyszczeń mieszczącą się w granicach wyznaczonych przez uregulowania prawne, które w UE zaczną obowiązywać dopiero od 1.01.2022 roku. Tym bardziej dziwi brak rozróżnienia ich od starych urządzeń przez przepisy małopolskiego programu ochrony powietrza z września 2020 roku, oraz najnowsze propozycje zakazów palenia, nie uwzględniające specyfiki miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń zgodnych z wymogami Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i

Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Nad wdrożeniem na terenie całej UE tzw. „ekoprojektu”, wprowadzającego od 01.01.2022 bezpieczne normy emisji dla ogrzewaczy pomieszczeń pracowali eksperci ze wszystkich państw członkowskich. Wypracowane rozwiązania jest w pełni wystarczające.

Ratyfikowane przez Prezydenta Polski pana Andrzeja Dudę POROZUMIENIE PARYSKIE dąży do intensyfikacji globalnej odpowiedzi na zagrożenie związane ze zmianami klimatu, w kontekście zrównoważonego rozwoju i wysiłków na rzecz likwidacji ubóstwa.

Przyjęta przez KE Dyrektywa „EUROPEJSKI ZIELONY ŁĄD” - „GREEN DEAL” jako nadrzędny cel wyznacza neutralność klimatyczną między innymi przez zwiększenie udziału OZE i ograniczenia tempa wzrostu zapotrzebowania na energię.

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych szacuje ograniczenie emisji gazów cieplarnianych na poziomie 70% dzięki wykorzystaniu granulatu (pelletu), brykietu, lub opałowego, sezonowanego drewna z pni.

Dyrektywa „EUROPEJSKI ZIELONY ŁĄD” oraz Pakiet „Fit for 55” KE, zakłada przyspieszenie odejścia od paliw kopalnych. Według tych planów zużycie węgla w UE ma spaść o 70 proc. w porównaniu z 2015 r., a ropy i gazu odpowiednio o ponad 30 i 25 proc.

W przyjętym w Polsce Krajowym Planie na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 (KPEiK), przekazanym w 2019 r. do KE, (<https://www.gov.pl/web/aktywa-panstwowe/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu-na-lata-2021-2030-przekazany-do-ke>), podkreślono wagę wykorzystania OZE, w tym biomasy. Biomasa została w KPEiK, mocno zaakcentowana i zaliczona do sterowalnych źródeł energii odnawialnej, obok biogazu, energii geotermalnej i pomp ciepła. Zwiększenie udziału energii z biomasy jest możliwe zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w ciepłownictwie. Ze względu na dostępność paliwa oraz parametry techniczno-ekonomiczne instalacji, jednostki wytwórcze wykorzystujące biomasę powinny być lokalizowane w pobliżu jej powstawania (tereny wiejskie, zagłębia przemysłu drzewnego, miejsca powstawania odpadów komunalnych) oraz w miejscach, w których możliwa jest maksymalizacja wykorzystania energii pierwotnej zawartej w paliwie, aby zminimalizować środowiskowy koszt transportu. (Krajowy Plan na rzecz Energii i Klimatu na lata 2021-2030 Założenia i cele oraz polityki działania, pkt. 3.1.2. Energia ze źródeł odnawialnych (cel ramowy na rok 2030), str. 95; <https://www.gov.pl/web/klimat/krajowy-plan-na-rzecz-energii-i-klimatu>).

Austriacy w strategii do 2050 roku zaplanowali udział biomasy w sektorze ogrzewnictwa na poziomie 47%, ponieważ sektor pozyskiwania, przeróbki biomasy na paliwo oraz branża kotłów i kominków na drewno przynosi do budżetu dochody większe, niż pozostałe branże OZE razem wzięte (PV, el. wiatrowe, pompy ciepła) i zapewnia pracę dla tysięcy ludzi.

(https://eeg.tuwien.ac.at/fileadmin/user_upload/projects/import-downloads/PR_469_Waermewende_finalreport.pdf).

W 2018r. Produkcja pelletu drzewnego w Niemczech osiągnęła rekordowy poziom. Jak poinformowało Niemieckie Stowarzyszenie Energii i Pelletu (DEPV), wzrost w stosunku do poprzedniego roku wyniósł 7,3%. Zapotrzebowanie niemieckich gospodarstw domowych nieustannie rośnie. W 2018r. w Niemczech zainstalowano 33 tys. nowych pieców zasilanych pelletelem. Łącznie w tym kraju pracuje ok 460 tys. domowych instalacji opartych na tym źródle energii, których zapotrzebowanie sięga 2,1 mln ton. Ogółem ze spalanie pelletu w minionym roku uzyskano 10,5 terawatogodzin energii, **co stanowiło około 6% energii odnawialnej w sektorze grzewczym.**

W 2020 r. W Niemczech przewidziano dopłaty do źródeł odnawialnej energii spalających drewno opałowe i pellet (biomase) - kwoty do 45% inwestycji. *Dofinansowanie do drewna opałowego i pelletu w Niemczech w 2020 r.*
https://www.bafa.de/DE/Energie/Heizen_mit_Erneuerbaren_Energien/heizen_mit_erneuerbaren_energien_node.html

Szwajcaria słynąca z komfortu życia w pełni promuje spalanie drewna w nowoczesnych paleniskach prowadząc od lat kampanię społeczną na rzecz poprawnego spalania.

W opinii Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wyrażonej w poparciu stanowiska naszego stowarzyszenia, formuła wprowadzanych zakazów powinna dotyczyć urządzeń, które nie spełniają obowiązujących norm emisyjnych. Uogólniona forma zakazu obejmująca wszystkie urządzenia wykorzystujące biopaliwa stałe nie jest właściwym rozwiązaniem i nie sprzyja innowacjom oraz postępowi technologicznemu, wręcz do niego zniechęca. Ponadto w ten sposób ogranicza się możliwości lokalnego zagospodarowania biomasy, w szczególności odpadowej, która może w istotnym stopniu poprawić bezpieczeństwo energetyczne oraz przynieść oszczędności z tytułu zakupu kopalnych surowców energetycznych.

Europa nie stoi zakazami, a budowaniem świadomości społecznej. Nie bądźmy skansenem dla świata. Polscy „ekolodzy” z alarmów smogowych unikają takich słów jak "pellet" i "drewno opałowe" w pozytywnym tych słów znaczeniu. Są to najlepsze bo przewidywalne Odnawialne Źródła Energii. Konkurencja dla gazu i oleju opałowego. Te najbardziej ekologiczne paliwa odnawialne, które promuje cała Europa zostały uwzględnione przez polskie warunki techniczne WT2021.

Zamiast wprowadzania kolejnych zakazów nasze stowarzyszenie proponuje zastąpienie ich przepisami o prawidłowym spalaniu na wzór tych, zawartych w Uchwale o Prawidłowym Spalaniu, której autorem jest **Krzysztofa Woźniak z Polskiego Forum Klimatycznego i Grupy Zdrowego Oddychania.** Więcej informacji na temat tej uchwały pod linkiem: <https://www.facebook.com/UOPSpI/> **Uchwała oparta jest na podstawach naukowych i wytycznych Ministerstwa Środowiska RP. Przeznaczona jest dla samorządów: gmin oraz województw. Popierają ją: Polskie Forum Klimatyczne, Polski**

Klub Ekologiczny okręg tarnowski, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece, Cech Zduńów Polskich, Krajowa Izba Kominiarzy, Międzywojewódzki Cech Kominiarzy. W jej rozwijaniu współpracują stale: straże miejskie, policja, straże pożarne, rady osiedli, samorządy, służba leśna.

Wnosimy o włączenie do nowej uchwały antysmogowej przepisów dotyczących edukacji o prawidłowym - współprądowym spalaniu paliw stałych jako jednego z podstawowych działań w walce ze smogiem. Edukacja prawidłowego spalania paliw – również gazu, jest najtańszym sposobem na poprawę jakości powietrza – nie zaś polityka zakazowa.

Wnosimy o uwzględnienie w nowej uchwale przepisów dotyczących procedury kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwał antysmogowych jak i zakazów spalania odpadów. Proponowane procedury kontroli powinny zawierać wymogi odnośnie do informowania i pouczania kontrolowanych w kwestii prawidłowego spalania.

Mając na uwadze, że wymiana przestarzałych urządzeń jest procesem niezwykle kosztownym i długofalowym **należy postawić na edukację właściwego spalania paliw**, która jest zdecydowanie tańszą i szybszą metodą poprawy jakości powietrza. Należy zacząć budowę świadomości społecznej od podkreślania wpływu jednostki na jakość spalania paliw a nie od przymusowej wymiany urządzenia dzięki dotacjom. W krótszej perspektywie to z pewnością edukacja prawidłowego spalania paliw sprawi, że będziemy oddychać zdrowszym powietrzem. Edukacja powinna dotyczyć prawidłowego użytkowania urządzeń: rozpalania współprądowego (**palenie od góry**), które ma olbrzymi wpływ na zmniejszenie emisji szkodliwych substancji, stosowania odpowiedniego opału, informowania o skutkach wysokich stężeń szkodliwych substancji w powietrzu, stosowania filtrów pyłów itd...

Odnosimy nieodparte wrażenie, że „zaangażowanym” w poprawę jakości powietrza kompletnie nie zależy na takiej edukacji. **Wymiana urządzeń bez edukacji nie rozwiąże problemu niskiej emisji zakazy palenia biomasą w nowoczesnych urządzeniach są nieuzasadnione.** W dziedzinie technologii spalania paliw stałych w Polsce nastąpił olbrzymi postęp skutkujący wysoką sprawnością energetyczną oraz małym ładunkiem emitowanych zanieczyszczeń, **o czym twórcy Programów Ochrony Powietrza i Uchwał Antysmogowych nie chcą wiedzieć.**

Zwracamy uwagę iż zbyt wysoki poziom NOx w Warszawie, występuje również w miesiącach letnich, kiedy nie można przypisać jego poziomu piecom na biomasę leśną. W atmosferze tworzy on wybitnie trujący i rakotwórczy dwutlenek azotu. Przypisywany jest on głównie **przemysłowi i komunikacji**. Poziom NOx ma też wg specjalistów bezpośredni związek z jakością spalanego gazu lub z jego **złym spalaniem w urządzeniach gazowych, piecach, szczególnie domowych kuchenkach gazowych i w obiektach komercyjnych**. Jego poziom z marca 2020 r. (brak przemysłu i komunikacji) jest porównywalny do poziomu z sierpnia 2019r. - wtedy nie pali się przecież w piecach i kominkach!

Wnosimy o promowanie bezpieczeństwa energetycznego w Programach Ochrony Powietrza i Uchwałach Antysmogowych poprzez promowanie ogrzewaczy pomieszczeń opalanych odnawialną biomasą leśną, spełniających wymagania EKOPROJEKTU na równi z innymi urządzeniami zasilanymi OZE (jak np. pompy ciepła, fotowoltaika). Ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione z uwagi na bezpieczeństwo energetyczne i ze względu na wymogi zawarte w nowych warunkach technicznych WT, które weszły w życie 1 stycznia 2021 r. W tych nowych wymaganiach odnośnie warunków technicznych dla budownictwa jedno- i wielorodzinnego obniżeniu ulega wskaźnik EP (roczne zapotrzebowanie na energię pierwotną) co spowoduje konieczność stosowania urządzeń na energię odnawialną. Standardów tych nie spełnią nowoczesne kotły węglowe, ale również kotły olejowe i gazowe, nawet te najnowocześniejsze - kondensacyjne. Niektóre pompy ciepła - bez wykorzystania OZE, nie będą spełniać nowych rygorystycznych norm. Jedynie wariant z kotłem na biomasę/drewno spełnia wymagania dla nowych budynków dot. EP w każdym (niezależnie od powierzchni) budynku.

Obecne czasy cechuje niepewność zmuszająca do przemyśleń. Kryzys klimatyczny związany z globalnym ociepleniem, anomalie pogodowe, ryzyko blackoutu, sytuacja polityczna i związana z nią zależność energetyczna, czy ostatnio pandemia. W każdym domu powinno być miejsce na alternatywne, dodatkowe źródło ogrzewania, niezależne od przerw w dostawie prądu, ciepła czy gazu. Główne źródła ogrzewania: kocioł gazowy, pompa ciepła czy kocioł na paliwo stałe z automatycznym podajnikiem wymaga zasilania prądem, a panele fotowoltaiczne najniższą sprawność mają w szczycie sezonu grzewczego (grudzień – styczeń – luty).

Ekologiczne ogrzewacze pomieszczeń na biomasę leśną są niezastąpione w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom z uwagi na pracę bez zasilania prądem, najłatwiejszą dostępność do zasobów paliwa, czystość jego spalania i najniższą cenę ze wszystkich nośników energii.

Przepisy ustawy o OZE oraz ustawodawstwo i praktyka europejska są w kwestii drewna jednoznaczne. W świetle przedstawionych faktów i przepisów dziwi łatwość z jaką lokalne władze poddają się narracji i manipulacjom alarmów smogowych, które z premedytacją zestawiają węgiel, który jest paliwem kopalnym z drewnem, które jest paliwem odnawialnym – stałym biopaliwem (zgodnie z nomenklaturą przyjętą w normie europejskiej, implementowanej do normalizacji polskiej dot. wymagań paliw z przetwarzania biomasy), by zdyskredytować to drugie oraz promują całkowite zakazy palenia drewnem we wszystkich urządzeniach, bez rozróżnienia ich emisyjności

Lobbyści zgłaszający propozycje całkowitego zakazu palenia drewnem straszą zawyżonymi lub opartymi na starych badaniach emisjami i substancjami, które przy spalaniu w nowoczesnych kominkach spełniających wymogi Ekoprojektu występują w śladowych bądź niskich ilościach. Najnowsze badania, prowadzone również w warunkach rzeczywistych, przez jednostki akredytowane potwierdzają kilkudziesięciokrotnie niższe wielkości emisji zanieczyszczeń ze spalania biomasy drzewnej w nowoczesnych urządzeniach. Emisje pyłu, lotnych związków organicznych, tlenu węgla są niższe o prawie 30 razy. Co ważne, emisja wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, w tym kancerogenów takich jak Benzo(a)Piren jest ponad stukrotnie niższa, niż to jest przyjmowane

w założeniach do uchwał. Ponadto emisja dwutlenku siarki jest również zredukowana o ponad 98% w porównaniu do stosowania węgla. Niższa jest również emisja tlenków azotu, z uwagi na niższą zawartość azotu w biomase drzewnej. Brak rozróżnienia starych urządzeń od nowych i zestawianie drewna z węglem przy jednoczesnym braku naukowych dowodów na poparcie stawianych tez tworzy wrażenie, jakoby spalanie drewna w kominkach było największą przyczyną smogu. Jest to jednak wyłącznie tylko manipulacja, granie na uczuciach i niczym nie poparte insynuacje, często budowane wbrew dowodom naukowym. Zwłaszcza przypisywanie kominkom, a w szczególności tym spełniającym najnowsze restrykcyjne normy emisji emitowania benzo (a) pirenu jest ogromnym, nie mającym uzasadnienia w faktach nadużyciem.

Zakazy i ograniczenia używania drewna w nowoczesnych, niskoemisyjnych piecach i kominkach spełniających wymogi Ekoprojektu nie dość, że zwiększają zjawisko ubóstwa energetycznego w regionie to jeszcze wprost prowadzą do promowania gazu, który (tak jak węgiel) jest paliwem kopalnym, w większości pochodzącym z importu. Jego spalanie powoduje negatywny skutek dla środowiska w postaci emisji gazów cieplarnianych oraz emisji metanu wynikającej z wycieku gazu naturalnego w procesie jego wydobycia i transportu (<https://ios.edu.pl/wp-content/uploads/2018/02/WIELOWARIANTOWA-ANALIZA.pdf>). Do roku 2050 wszystkie budynki w UE mają być pozbawione ogrzewania z paliw kopalnych. Spalanie gazu będzie się też wiązało z karami za emisję CO₂. Drewno to tanie, łatwo dostępne, ekologiczne i rodzime ODNAWIALNE ŹRÓDŁO ENERGII gwarantujące indywidualną niezależność energetyczną. Jest to też najlepsze zabezpieczenie obywateli na wypadek awarii wszelkich sieci przesyłowych. Ograniczenie możliwości opalania drewnem automatycznie zmniejsza udział odnawialnych źródeł energii w miksie energetycznym a zwiększy udział paliw kopalnych, z równoczesnym uzależnieniem się od gazu z importu, co jest zaprzeczeniem ekologicznej logiki oraz polityki unijnej.

Należy wskazać, że uzasadnienie uchwały nie powołuje się na żadne badania naukowe lub wiarygodne analizy uzasadniające zakazy eksploatacji miejscowych ogrzewaczy powietrza zgodnych z ekoprojektem lub ogólniej: uzasadniające czym emisje, których źródłem są takie urządzenia różniłyby się lub były większe lub bardziej istotne od jakichkolwiek innych emisji. Wręcz przeciwnie: uzasadnienie wskazuje, że „**głównym źródłem zanieczyszczeń są gospodarstwa domowe ogrzewane przestarzałymi kotłami na paliwa stałe. Dlatego najważniejsze jest aby wymienić je na nisko lub zeroemisyjne jak najszybciej**”. Jak wiemy każda działalność człowieka we współczesnym świecie jest źródłem emisji. Czy jest to przemieszczanie się (transport i komunikacja), czy produkcja żywności, czy jakakolwiek produkcja przemysłowa itd. Nawet pozyskiwanie energii z innych niż drewno odnawialnych źródeł obarczone jest emisją i śladem węglowym przy produkcji, transporcie i utylizacji potrzebnych urządzeń i instalacji (np. wiatraki, panele PV, samochody elektryczne). Dozwolone i uznawane za bezpieczne dla zdrowia człowieka emisje są uregulowane ujęte w różnych krajach w mniej lub bardziej rygorystyczne ramy. W krajach UE najnowszym systemem takich regulacji są dyrektywy Ecodesign. Obejmują one takie swoim zakresem między innymi takie produkty jak komputery, serwery, lodówki, telewizory, odkurzacze, oświetlenie oraz różnego rodzaju urządzenia grzewcze a wśród nich miejscowe ogrzewacze pomieszczeń. Fakt spełniania przez dane urządzenie (np. kominek) wymogów

Ekoprojektu oznacza, że posiada ono najlepsze i zdefiniowane w sposób jednoznaczny parametry umożliwiające dopuszczenie go do obrotu. W warunkach systemu prawnego UE regulującego emisyjność niemal każdego aspektu działalności człowieka argumenty zakazujące dowolnej aktywności z powodu emisji są bezprawne, jeśli emisja ta mieści się w granicach wyznaczonych aktualnie obowiązującymi przepisami. Warto przypomnieć, że Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe wchodzi w życie w całej UE dopiero od 1.01.2022 a na Mazowszu obowiązuje już od 11.11.2017. Warto również wspomnieć, że ekoprojekt w UE dotyczy nowych urządzeń wprowadzanych do obrotu od 1.01.2022 nie wyznaczając limitów użytkowania starych urządzeń. Wymiana starych urządzeń na nowe jest dobrowolna i w większości krajów dotowana. W Polsce natomiast przepisy nie dość, że lokalnie wprowadzają wspomnianą dyrektywę ekoprojekt wcześniej niż w całej UE, to jeszcze ograniczają czasowo możliwość użytkowania starych urządzeń nie proponując jednocześnie żadnych dotacji do wymiany na nowe miejscowe ogrzewacze pomieszczeń. W ten sposób projekt uchwały rażąco narusza również nasze prawa jako stowarzyszenia promującego ekologiczne używanie biomasy do celów grzewczych zgodnie z prawodawstwem wspólnotowym nie mówiąc już o naruszeniu zasady ochrony praw nabytych i zasady nie działania prawa wstecz.

Z tych samych powodów absurdalne i nieuzasadnione są propozycje zawarte w § 4c uzależniające możliwość eksploatacji instalacji spełniających wymogi ekoprojektu do końca ich żywotności od terminu rozpoczęcia eksploatacji i od lokalizacji: m. st. Warszawa lub określone powiaty.

Aktualnie podejmowane przez rządową administrację zespoloną na szczeblu wojewódzkim działania godzące w OZE budzą nie tylko sprzeciw społeczny ale uzasadnione wątpliwości prawne. Na stronach **Wydziału Emisji i Ochrony Powietrza** Departamentu Gospodarki Odpadami, Emisji i Pozwoleń Zintegrowanych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie czytamy, iż celem Programu Ochrony Powietrza jest **poprawa jakości powietrza w regionie. Główne narzędzia – sukcesywna wymiana lub likwidacja źródeł niskiej emisji tzw. kopciuchów, ich identyfikacja przez inwentaryzację oraz nowe nasadzenia zieleni. Powstaje zatem pytanie – jak te narzędzia korespondują ze stopniowym wykluczaniem spalania biomasy w paleniskach zgodnych z normami prawnymi Unii Europejskiej, w których zainstalowanie użytkownicy zainwestowali znaczące środki finansowe, często pochodzące z kredytów hipotecznych zaciągniętych na dziesiątki lat. Czy zgodne jest zatem z zasadą proporcjonalności i sprawiedliwości społecznej „karanie zakazami” odpowiedzialnych użytkowników biomasy za zły stan powietrza wynikający z zaniedbań w zupełnie innych obszarach emisji zanieczyszczeń? Gdzie jest w tym miejsce na zaufanie obywatela do Państwa i poszanowanie prawa własności, a ponad wszystko zgodność prawa krajowego z nadrzędnym prawem Wspólnotowym?**

W związku z powyższym, jako Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kominki i Piece chcielibyśmy wyrazić nasz stanowczy sprzeciw zarówno wobec dotychczasowych jak i jakichkolwiek kolejnych ograniczeń spalania drewna w nowoczesnych piecach i kominkach spełniających wymogi Ekoprojektu.

Przeprowadzone przez laboratorium akredytowane w PCA, na zlecenie OSKP badania emisji z nowoczesnych ogrzewaczy pomieszczeń, w warunkach eksploatacji jednoznacznie potwierdzają ich wysokie parametry w zakresie spełnienia wymagań GWE, znacząco niższe wartości w odniesieniu do CO, PM, OGC, Nox od określonych w Rozporządzeniu KE UE (2015/1185), a także wysoki stopień redukcji emisji benzo(a)pirenu i pozostałych WWA i dwutlenku siarki (ponad 98%), w porównaniu do tradycyjnych pieców.

Prosimy o nie poddawanie się manipulacjom i wzięcie pod rozwagę bieżących i długoterminowych negatywnych konsekwencji ograniczania możliwości stosowania drewna do ogrzewania dla gospodarki, klimatu i jakości powietrza.

W imieniu Zarządu i Członków

Piotr Batura

Prezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia „KOMINKI i PIECE”